

стикається з перешкодами пов'язаними з компетенцією працівників та рівнем цифровізації.

Список використаних джерел:

1. Сучасні технології менеджменту, інформаційне, фінансове та облікове забезпечення розвитку економіки в умовах євроінтеграції : збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 16–17 квітня 2020 року. Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2020. 557 с.
2. Ситник І.П., Фоміна В.С. Вплив фінтеху на розвиток сучасних платіжних систем України. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. Випуск 2 (15). 2019. С.139-143.
3. Блокчейн, штучний інтелект і бухгалтерія. URL: <http://kreston-gcg.com/ua/blokchain-shtuchniy-intelekt-i-bukhalteria/>
4. Брітченко І.Г., Даньшина Ю.В. Переваги, можливості та недоліки технології блокчейн. Фінансово-кредитний механізм активізації інвестиційного процесу : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. , 10 листопада 2017 року, Київ: КНЕУ, 2017. С. 106-109.
5. Попівняк Ю.М. Технологія блокчейн у бухгалтерському обліку й аудиті: сучасний стан, можливості та перспективи застосування. *Економіка, управління та адміністрування*. (89) 2019: 137-144.
6. Ілляшенко К.В. Перспективи застосування технології блокчейн в бухгалтерському обліку. *Інфраструктура ринку*. Випуск 40. 2020. С. 198-202.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Артем'єва О. О., канд. екон. наук, доцент, Сергун Д. В., студент, Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь

Пандемія коронавірусу COVID-19, що охопила світ, створила цілий ряд різнопланових загроз для розвитку української економіки. Адекватна оцінка цих загроз є вельми складною та до того ж часто матиме імовірнісний характер через їх неординарність та новизну. Україна теж уже має певний власний досвід боротьби з пандемією коронавірусу COVID-19 на своїй території. Проте для фахівців у галузі медицини й біології не лише в Україні, а й у світі залишається доволі багато «білих плям» щодо поведінки коронавірусу SARS-CoV-2, який викликав пандемію COVID-19. Це є наочним відображенням високого ступеня невизначеності щодо подальшого перебігу цієї хвороби у світі, й в Україні зокрема [5].

Основоположне значення для оцінювання перспектив розвитку української економіки мають показники ухваленого ВРУ, згідно з пропозицією КМУ, Державного бюджету України на 2020 р. У новій редакції Державного бюджету, доходи якого зменшено на 119,7 млрд грн. – до 975,8 млрд грн, порівняно з чинним законом, водночас збільшено видатки на 82,4 млрд грн – до 1266 млрд грн. У результаті граничний дефіцит державного бюджету збільшено з 96,3 млрд до 298,4 млрд грн. Покривати зростаючий дефіцит бюджету планують за рахунок запозичень. Дозволений ліміт державного боргу станом на 31 грудня збільшиться з 2,045 трлн до 2,387 трлн грн.

Редакція Державного бюджету на 2020 р. побудована на оновленому макроекономічному прогнозі, згідно з яким передбачається падіння валового внутрішнього продукту (ВВП) на 3,9 % (раніше очікувалося зростання ВВП на 3,7 %), прискорення інфляції до 8,7 %, замість очікуваних 6,4 %. Очікується скорочення експорту та імпорту товарів і послуг. Також, погіршено прогноз середньорічного курсу гривні – із 27 грн/дол. до 29,5 грн/дол. Це означає, що в другому півріччі курс може сягнути 30,5 грн/дол. При цьому, згідно з урядовим прогнозом, середня заробітна плата найманих працівників в Україні цього року становитиме 11 тис. грн проти очікуваних 12,5 тис. грн, а рівень безробіття – 9,4 %.

Найбільше скорочення доходів державного бюджету у 2020 р. передбачено за рахунок зниження плану «надходжень від податку на додану вартість із ввезених в Україну товарів, від ПДВ із вироблених в Україні товарів і податку на прибуток підприємств. При цьому збільшено план надходжень від державних підприємств. Згідно з новою редакцією, вони в цьому році мають перерахувати 68 млрд грн (у чинному законі – 41,3 млрд грн) [1].

Отже, якщо подивитися на динаміку пандемії COVID-19 та її вже відомий вплив на функціонування світової економіки, то стає цілком очевидним, що безглуздо очікувати на будь-яке зростання української економіки, яка не тільки глибоко інтегрована до міжнародного поділу праці, а є водночас надзвичайно вразливою до глобальних економічних і політичних шоків.

Своє бачення перспектив розвитку економіки України в нинішньому році оприлюднили й міжнародні фінансові організації. Експерти Світового банку (далі – СБ) прогнозують зростання інфляції в Україні в поточному році до 8,9 % при дефіциті державного бюджету в обсязі 4,9 % ВВП, а також зростання рівня державного боргу до 59 % ВВП, тоді як у 2019 р. цей показник становив 51 % ВВП. Ці прогнозні розрахунки СБ ґрунтуються на припущеннях, що пандемія коронавірусу піде на спад у другій половині 2020 р.

Якщо пандемію не вдасться стримати у другому півріччі 2020 р., то глобальна економіка може знизитися на 6 %. У випадку ж переходу шоку від пандемії на 2021 р. падіння економіки може сягнути ще 8 %». Про це заявив заступник виконавчого директора Міжнародного валютного фонду від України В. Рашкован на вебінарі від «Делойт». Також, є така точка зору керівництва МВФ, що ефект впливу на світову економіку нинішньої кризи, викликаною пандемією коронавірусу COVID-19, відчуватиметься принаймні до 2025 р [2].

Враховуючи високий ступінь невизначеності щодо перспектив подальшої динаміки епідемії COVID-19 в Україні, НБУ запровадив щотижневу публікацію оглядів стану української економіки та очікувань вітчизняних підприємців. Так, в опублікованому «Економічному огляді тижня 17 квітня 2020 р.» зазначається, що погіршилися й очікування щодо зайнятості. Частка підприємств, які відповіли, що змін у кількості працівників не очікується, зменшилася. Однак, як і раніше, лівова частка підприємств не налаштована на звільнення, а, імовірно, коригують свої плани щодо набору нового персоналу».

На вітчизняному ринку праці «із середини березня кількість нових вакансій упала вдвічі. З кінця березня кількість зареєстрованих безробітних

зростає, що може відображати не лише втрату роботи у зв'язку з поточною кризою, а й полегшення процедури отримання статусу безробітного (спрощення процедур реєстрації)», вважають фахівці НБУ. Причому «з початку карантину показник навантаження (відношення нових резюме до нових вакансій) збільшився з 2,1 до 3,0, передусім через зменшення кількості вакансій». За місяць карантину кількість безробітних в Україні зросла на 1–1,3 млн та становить 2,5–2,8 млн осіб. У результаті рівень безробіття сьогодні становить 13,7–15,4 %. Це – найвищий показник за останній 15 років [1].

Також багато корисної інформації щодо ймовірних шляхів розвитку української економіки можна отримати з відповідних маркетингових досліджень. Дослідники дійшли висновку, що чим довше країна проводить у карантині, тим більший відсоток населення починає відмовляти собі в товарах щоденного вжитку. При цьому існує велика різниця між змінами поведінки в місті та селі. Епідемія – більше міський феномен. У селах значно менше змінилися всі аспекти життя. У результаті люди з низьким доходом стали менше працювати. Це свідчить про те, що спеціальності з низькою оплатою, які потребували низьких навиків і кваліфікацій, скорочуються найсильніше та першими.

Люди у великих містах припинили витратити гроші на розваги/кафе/спортклуби – тому карантин зменшив їхні витрати. На противагу цьому необхідність закупити їжу, ліки й товари першої необхідності (за відсутності витрат на розваги) призвела до зростання загальних витрат у жителів малих населених пунктів. З покупок, які найбільша кількість українців відклали на майбутнє це – одяг, взуття і відпустки. Однак у зоні суттєвого зниження опинилися всі великі покупки, навіть оплата комунальних послуг [3].

Останнім часом багато говориться не лише про загрози епідемії COVID-19 здоров'ю населення України, а й про втрати вітчизняної економіки від дії режиму карантину. Думки про необхідність якнайшвидшого відновлення ділової активності в Україні обґрунтовуються величезними втратами, яких зазнає бізнес і населення внаслідок карантину. Треба визнати, що на швидке відновлення ділової активності в Україні до того рівня, що існував перед запровадженням режиму карантину, розраховувати в найближчому майбутньому підстав немає.

Для цього є дві основні причини. По-перше, у разі значного передчасного послаблення карантину значно зросте спілкування інфікованих і неінфікованих коронавірусом людей, що призведе до значного спалаху епідемії COVID-19 в Україні. Влада ж саме цього намагається уникнути.

По-друге, епідемія, уже посіяла в населення певні фобії, які в будь-якому випадку негативно впливатимуть на ті види бізнесу, функціонування яких передбачає інтенсивне спілкування людей та особливо скупчення великих контингентів людей чи то в Україні, чи то за кордоном. До згаданих напрямів бізнесу насамперед належить ряд видів підприємницької діяльності зі сфери послуг, як то громадське харчування, туризм і розваги [4].

Такі зміни сприятимуть зростанню безробіття, скороченню реальних доходів населення та погіршенню структури платіжного балансу України.

Список використаних джерел:

1. Мінекономіки оприлюднило консенсус-прогноз з падінням ВВП на 4,2%. URL: https://ukr.lb.ua/economics/2020/04/17/455574_minekonomiki_oprilyudnilo.html (дата звернення 29.10.2020).
2. Ефект кризи через пандемію коронавірусу буде відчуватися до 2025 року. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/04/16/659487>. (дата звернення 30.10.2020).
3. Головні тренди на карантині: що змінилось в поведінці українців. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/04/14/659337> (дата звернення 29.10.2020).
4. Грошові перекази мігрантів як фактор прискорення та гальмування економіки України. URL: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/454261_groshovi_perekazi_migrantiv_yak_faktor.html. (дата звернення 28.10.2020).
5. Економічний вимір заходів боротьби з епідемією COVID-19 в Україні. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=4856:ekonomichnij-vimir-zakhodiv-borotbi-z-epidemieyu-covid-19-v-ukrajini&catid=8&Itemid=350. (дата звернення 30.10.2020).

СИСТЕМА ОБЛІКУ ЯК ОСНОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Арте́м'єва О.О., канд. екон. наук, доцент, Серєда О. І., бакалавр, Заклад вищої освіти Міністерства фінансів України «Державний податковий Університет», м. Ірпінь

Сучасний стан вітчизняної економіки не супроводжується сильними позиціями різних сфер виробництва. Складність ситуації, динамічність та непередбачуваність процесів, які відбуваються у ринковому середовищі впливає на всіх суб'єктів господарювання, в тому числі і на будівельні підприємства, що змушує їх проводити управління фінансово-економічною безпекою (ФЕБ). Одним із важливих елементів даного механізму у будівельній галузі економіки є інформаційний ресурс, в якому значна питома вага належить інформації, що формується у системі бухгалтерського обліку.

Будівельне виробництво є досить роздробленою галуззю, не керованою з єдиного або кількох центрів, безліччю самостійних господарюючих суб'єктів, що володіють своїми специфічними особливостями і не пов'язані системними цілями.

Крім цього, на будівельні підприємства в процесі здійснення діяльності впливають різні негативні фактори, сформовані зовнішнім середовищем, а саме: недосконалість законодавчої бази, низька платоспроможність населення та посилення конкуренції на будівельному ринку. Результати діяльності підприємств будівельної галузі наведено в табл. 1.